Ч. 195 Пятниця 30 серпня (11 вересня) 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Не вірів аж змірив.

(*Оповідане еміґранта, що вернув з Америки*).

Михайло Заторский з Кійданець збараского повіта, котрий дня 6 лютого с. р. покинув рідний край і вибрав ся до Парани в полудневій Америці, вернув дня 15 с. м. до краю і зголосивши ся в ц. к Старостві так розповів:

Заохочений вістями, які ходили о Бразилії, постановив я разом з жінкою і троіма дітьми поїхати до того краю. Я продав отже цілу свою посілість т. є. хату около 3 і тричверти морґів поля, корову і всї движимости разом за суму 650 зр. та вибрав ся в подорож через Відень без пашпорту. Зараз по приїздї до Відня заведено мене до незнаного менї по імени аґента, ділаючого в імени Ф. Міслера з Бреми, котрому я заявив, що хочу їхати до Парани. Підаґент доручив менї карту корабельну, за котру я заплатив готівкою 246 зр., і виправив мане в дорогу. По дванайцяти днях приїхав я до Бреми. Там підручники Міслера, що ждуть на подорожних на двірци, завели мене до єго бюра. Міслер випитував мене, куди я хочу їхати, а я відповів на то виразно, що хочу їхати до Парани, куди поїхало вже богато еміґрантів в Галичини. Міслер толкував менї, що в Паранї підсонє дуже шкідливе, земля неурожайна, а спека убийча; радив менї їхати до Нової Ґеорґії (в Сполучених Державах північної Америки, на північи від півострова Фльориди), де в єго кольонії многим людем з Галичини знаменито веде ся. При тім показав менї пробку чорної землї, яка там знаходить ся і представив рисунки всїляких будївель та казав, що буду зовсїм вдоволений. Я дав ся намовити і зложив титулом доплати суму 50 зр. і спускаючись на обіцянку Міслера вибрав ся з Бреми в дорогу до Нового Йорку.

Там завели мене до Міслерового спільника, аґента Н. Кремера. Кремер повторив обіцянку Міслера, зробив зі мною письменну угоду, котрої змісту я не розумів, казав зложити 5 долярів (12 зр. 50 кр.) і заявив, що в кольонії в Ґеорґії дістану 50 акрів (35 і пів морґа) урожайної землї, а на загосподароване дадуть менї мулів, знаряди і потрібну скількість збіжа на засїв. Прибувши до Ґеорґії застав я нову кольонію, рід хутора (фільварку), в котрім мешкав дозорець Кремера і Міслера та кілька пустих хаток; одну з тих хаток віддав менї дозорець на мешкане.

На другий день по приїздї вийшов я на поле і зараз переконав ся, що завів ся в своїх надіях: землї урожайної не було зовсїм, лиш білий і жовтий пісок з каміньчиками. Отже я пішов до дозорця і спитав, де та управна ріля, котру менї обіцювано, а він менї відповів: „Ти, видко, думав, що тут копають готове золото“.

Кілька днів перебув я без занятя; здавало ся менї, що в кольонії ожидають приїзду ще більше еміґрантів. Наконець приїхала одна родина зі станїславівского повіта. Дозорець виїхав з нами, щоби вишукати і визначити по 50 акрів землї, котру ми мали управляти. Мимо блуканини через цїлий день по незміримих лїсах, дозорець не міг вишукати призначеної для нас землї і аж на другий день взяв собі якогось анґлійского інжинїра, котрий ту землю відшукав. Був то великий сосновий лїс, в котрім ми мали лишити ся. Дозорець сказав нам, що маємо поставити собі хати, викорчувати лїс, і розпочати управу землї. Крім того зажадав від нас по 70 долярів (175 зр.) від кождого, щоби нам закупити мулів, знаряди і збіже на засїв, що Міслер і Кремер обіцяли доставити без заплати. В виду того заявили ми, що не лишимо ся в кольонії, бо ми виділи, що там не дамо собі ради. Дозорець, видячи, що не відступимо від свого, обіцяв нам користний заробок і завів нас до якогось плянтатора бавовни. Той обіцяв нам платити денно по 50 до 60 центів і дати до уживаня пять акрів города. Ми працювали там через кілька неділь, але плянтатор не платив нам нїчого готівкою, лиш давав поживу. При обрахунку, котрого ми ледви допросили ся, показало ся, що ми не лиш нїчого не заробили, але ще й кождий з нас завинив плянтаторови по кілька або кільканайцять долярів. Відданий нам город, на котрім сонце все випалило, плянтатор відобрав і розділив помежи прибувших робітників. Коли тимчасом прибуло більше родин постановили ми з оставшою ся ще готівкою вернути до Ню-Йорку до Кремера

Прибувши там жалувались ми перед ним, що з єго вини зазнали такого заводу і страти та жадали, щоби нас відослав до Парани. Кремер представляв нам знов, що там о много гірше і радив, щоби ми удали ся до міста Марханосіті (?), де в фабрицї або в копальни вугля можна заробити по 2 доляри на день. Ми увірили і поїхали до Марханосіті в надії, що заробимо бодай тілько, аби оплатити подорож до краю. В тім містї застали ми богато тутешних родин, котрі нам сказали, що вже від 2 і 3 місяців не мають нїякого заробку, бо найшло

---

1)

Пельопонез і Крета.

(*Після записок нїмецкого туриста*).

I.

З Атин до Коринту і Навплії. — Саляміс і канал коринтский. — На земли Пельопса. — Грецкий драґоманос. — Кикльопскі мури в Тірінс і Мікене. — Епідаврос і стародавний грецкий театр. — З Навплії через Тріполїцу до Спарти і Калямати.

Було ще досить рано, але червневе сонце мимо того показувало, що в Атинах около полудня годї видержати на дворі. Всї улицї коло пельопонеского двірця вкривала груба верства пороху. Всюди доокола пусто і непривітно. Денеде видко ряди монотонних домів, розлогу рівнину, а на пій малі горби, вкриті зрідка нужденною травичкою, місцями оливні дерева — от і цїлий образ сеї части грецкої столицї. Незадовго зібрало ся цїле наше товариство, котрого остаточною цїлию була Крета, остров на полудни від Пельопонезу, що тілько наробив тепер шуму в цїлій Европі, а котрий під ту пору не був нї турецкий, нї грецкий, анї сам свій. Було нас двох Нїмців, трох Росиян і один Італїянець. Точно розуміє ся, як в Грециї, рушив поїзд — по грецки каже ся „гамаксостіхія“ (ἁμαξοστιχία) — в дорогу до Левзини. Зелїзниця іде розлогою рівниною. Як далеко сягнеш оком, не видко нїчого, лиш оливні гаї і поля, засїяні збіжем. То саме жнива — половина червня — і по обох боках зелїзницї видко, як поставали громадки женців та дивлять ся за поїздом. Не так то давно, що сюди іде зелїзниця і певно неодин з них ще нею не їхав.

Аж ось і Левзина, мале місточко, подобаюче більше на село. Колись в глубокій старинї було то славне місто Елевзіс, славне іменно з того, що тут відбувало ся що року в осени велике торжество в честь богинї урожаїв, званої Деметер, т. зв. елевзиньскі містериї, в котрих під карою смерти не вільно було брати нікому участи, хто наперед не був відповідно до того приготовлений, а до котрих мав приступ лиш вільний Грек. В честь тої богинї була тут збудована величезна сьвятиня, котрої розвалини стоять ще до нинї. Они й найзамітнїйші в сїм місточку, бо більше нема тут нїчого займавого. Жінки з Левзини убирають ся по альбаньски; носять рід вовняного кептарика з чорною лямівкою, а на голові хустки, котрі вяжуть подібно, як туркинї.

З Левзини іде зелїзниця понад само море т. зв. елевзиньский залив. На лїво на мори видко здалека славний колись остров Саляміс, о котрий стародавні Греки так часто спорили самі межи собою і вели із за него братоубийчу війну. Ще більше славним став той остров — так бодай учили нас до недавна в школах — через морску битву, яка відбула ся тут в 480 р. перед рожд. Христ. межи Перзами, а Греками. Новочасна критика історична відмавляє слави тїй битві. Історик др. Вельцгофер доказує, що вся слава Греків в тїй битві то лиш проста видумка, бо битва не рішила ся анї на одну анї на другу сторону, а Теміcтоклес, проводир Греків в сїй битві, котрий нїби то хитрим способом змусив Перзів до неї, був простим зрадником, котрий видячи силу Перзів, хотів заздалегідь забезпечити собі будучність і дав перскому королеви потайком знати, що грецкі кораблї стоять коло Саляміс та що між Греками настала незгода і можна їх буде легко побити. Нинї остров сей не має великого значіня, а новочасна критика ще й позбавила єго слави.

Почавши від Левзини в'їзджаємо вже на Істмус або т. зв. шийку, вузкий кусень землї межи двома морями, що сполучає дві більші землї з собою, тут півостров Пельопонез з прочим балканьским півостровом. Чим дальше їдемо, тим більше висувають ся перед нами пельопонескі горі а попереду всїх вершки Акрокорінту. Аж і доїзджаємо до коринтского каналу. Канал сей то дїло новочасної штуки технїчної і наслїдок теперішного руху торговельного на сьвітї, а як хто хоче, то і наслїдок моди. Перекопане каналу суезкого ввело можнаби сказати моду на копане каналів. Канал панамский, не докопаний, канал коринтский, канал північно-всхідний і богато инших проєктованих — то все наслїдки викопаня каналу суезкого. А мода, звістно не творить нїчого тревалого. Хто переїзджає лиш скоро понад канал коринтский, тому може він видавати ся величавим. Але досить раз переїхати ся по нїм

дуже богато робітників. Пересиділи ми там кілька днів на ласці тутешних людий, вкінци якийсь незнакомий пан, що говорив по польски, змилував ся над нами, зібрав для нас кількадесять долярів і відіслав нас до Нового Йорку та велїв нам піти з жалобою до австро-угорского консуля. Ми так зробили, а за посередництвом консуля відіслав нас Кремер на власний кошт до Бреми і обіцяв, що Міслер відішле нас з Бреми до краю і винагородить нашу страту. В Бремі Міслер не хотїв з початку платити нам подорожи, але вставили ся добрі люди і він вкінци купив білети до Тернополя та обіцяв відшкодоване по 100 зр. кождій родинї на руки зверхности громадскої. Також обіцяв що наші пакунки, т. є. постіль і білє пришле на місце. Доси не дістав я нї пакунків нї відшкодованя, але уважаю себе щаєливим, що вернув до краю хоч цілком зруйнований. Додаю, що коли я прибув до кольонії Міслера в Георґії, то написав лист до матери на руки о. духовного з Кійданець. В тім листї я описав свою подорож, згадав що маю дістати 50 акрів землї, але не згадував, що мене так завели. За кілька тижднїв одержав я від о. духовного відповідь, в котрій було жадане, щоби я доніс, як менї поводить ся, яка там земля, що на нїй родить ся. Той лист відчитав я дозорцеви плянтациї, але що не хотїв смутити матери, то не відписував. Коли я вернув до Кійданець дізнавсь я, що о. духовний одержав лист з Георґії, що захвалював і описував тамошні відносини, як найлїпше, а крім того намавляв, щоби ще 20 родин приїхало. Очевидно що той лист написав дозорець. На щасте, о. духовний не голосили о нїм в громаді.

Перегляд політичний.

Вісти о розвязаню Ради державної суть зовсім безосновні. Рада державна буде скликана або з кінцем сего місяця або з початком слїдуючого. На першім засїданю дасть міністер фінансів пояснене фінансове.

N-ueste Nachr., орґан стоячий в близьких зносинах з кн. Бісмарком, доказує, що у Вроцлаві на з'їздї монархів прийшло до порозуміня що-до загальнього стану річий в Европі, а то виключає остаточно можність нарушеня франкфуртского мира, до чого стреміла французка політика числячи на підпору Росиї. Всякі в тім напрямі заходи в часї гостини царя в Парижи будуть безуспішні.

В Льондонї розійшла ся чутка, що Сельсбері предложить цареви, коли цар приїде до Анґлїї поділ Туреччини. Константинополь має стати вільним портом. Анґлїя не хоче більше нїчого, лиш управильненя становища Єгипту.

З Білграду заперечують тепер вісти мов би там викрито заговор королївского ад'ютанта Чирича, котрий нїби то хотїв усунути молодого короля, а посадити на престолї знову кор. Милана. Чирич мав дістати так нагле димісию лиш длятого, що мішав ся не в свої справи.

Новинки.

Львів дня 10 вересня 1896

— **Є. Е. п. Намістник** кн. Евст. Санґушко виїздив передвчера рано до Крисович, де зложив візиту ґенеральному ад'ютантови Є. В. Цїсаря ґенералови ґр. Парови. Вечером того самого дня повернув п. Намістник до Львова.

— **Поправки іспиту зрілости** в ц. к. мужеской семинариї учительской в Станиславові відбудуть ся дня 8-го жовтня с. р. Абітуриєнти мають зголосити ся того дня о 8-ій год. рано в канцеляриї дирекциї заведеня.

— **Кваліфікацийні іспити** для учителїв народних шкіл перед іспитовою комісиєю в Перемишли, розпічнуть ся дня 30-го вересня с. р. Поданя треба вносити на руки дотичних окружних Рад шкільних найпізнїйше до дня 20-го вересня.

— **До рускої ґімназиї в Перемишли** вписало ся на сей рік шкільний: до кляси приготовляючої 40 учеників, до першої кляси ґімназияльної 81, до другої 51, до третої 41, до четвертої 35, до пятої 28, до шестої 26, до семої 26, а до осьмої 28 — разом 356 учеників. З причини, що до першої кляси вписало ся 81 учеників, мусить бути та кляса подїлена на два віддїли.

— **Учительска конференция** відбула ся в Надвірній дня 21 і 22 серпня с. р. На конференциї явив ся також віцепрезидент краєвої Ради шкільної др. Бобжиньский і прислухував ся уважно дискусиї, особливо-ж веденій в рускім язицї. По конференциї висказав п. віцепрезидент учителям своє признане.

— **Прогулькові поїзди до Брухович** під Львовом перестали курсувати, почавши від дня 10 вересня с. р.

— **Стережіть ся аґентів!** Звертаємо сим увагу наших селян на чужих і своїх аґентів еміґрацийних. Нехай для осторогі прочитають собі подане по переду оповідане вернувшого еміґранта. Згаданий в тім оповіданю Міслер єсть то аґент корабельний і властитель міняльні гроший в Бремі. Він висилає до наших селян письма заохочуючі до еміґрациї, писані навіть по руски. Помічниками єго суть на жаль і сором таки самі Русини, котрі не мають видко нї совісти нї серця і помагають тому аґентови висилати наших селян за море на певну погибель. Помічником того аґента в тій єго поганій роботї був, а може і ще єсть, якийсь Василь Черняк з Брідщини, а руска газета „Дїло" поміщає єго анонси. Нехай же нїхто з наших селян не дасть зловити ся анї на письма Міслєра, писані хочби й по руски, анї на дешеву цїну їзди і „найчестнїйше прошитане" оголошуване тим аґентом в „Дїлї".

— **В Яворові**, як звідтам пишуть, відбуло ся дня 6 с. м. торжественне отворене читальнї „Просьвіти". З замісцевих Русинів прибули на се торжество пп. академики: Л. Шехович і Р. Сембратович. По вступнім слові п. Р. Сембратовича на тему „Громада великий чоловік" і С. Хархализа „Про громадскі шпіхлїрі". По виборі видїлу промавляли ще оба гостї академики.

— **Нещасливі випадки.** Підчас тучі минувшої пятницї убив грім в Неґостинї на Буковинї в поли робітників Михайла Цивюка і Івана Брумчаковского. — Робітники Никифор і Домника Кирлибаба оставили свої дїти самих в хатї і пішли на роботу. Вернувши до дому, застала мати обоє дїти вже вмерлих. Причиною смерти було удушене. Против неосторожних родичів веде ся слїдство.

— **Божевільний машиніст.** В Вайдлїнґав під Віднем на шляху приватної зелїзницї фірми Додерер і Гохль збожеволїв нагле машиніст веду-

---

поволи на кораблі, щоби побачити, яка то була робота. То тут, то там урива є ся беріг, підмитий водою і земля сипле ся до каналу. Лиш там, де він вливає ся в атицкі води, високі єго стїни суть вимуровані тесовим камінем; впрочім всюди лиш сама земля а знатоки кажуть, що недалекий час, коли він зовсім замулить ся. Канал сей єсть на 6 кільометрів довгий, 22 метрів широкий а 8 метрів глубокий. Він починає ся від заливу коринтского повисше Нового Коринту і тут треба було побудувати штучну пристань, Позейдонію, раз длятого, щоби мали де кораблї приставати, а відтак щоби й устє каналу забезпечити від замуленя. Майже по серединї каналу, трохи дальше від того місця де переходить зелїзниця, стїни каналу суть найвисші бо доходять до 80 метрів висоти. Тут і стоїть ліхтарня морска, котра сьвітить кораблям в ночи. Коло місцевости Істмія над заливом еґіньским канал кінчить ся. Рух корабельний на сїм каналї єсть досить слабий і не приносить таких зисків, яких собі обіцювано.

Переїхавши канал і минувши старі мури істмійскі, що колись відділяли Пельопонез від прочої Грециї, стаємо вже на землі Пельопса, того нїби божка, нїби чоловіка, що після віри стародавних Греків був внуком найстаршого бога Зевеса, а сином Танталя, котрий хотїв дізнати ся, чи боги все знають і зарізав свого сина та дав їм їсти, коли они до него загостили. Боги не рушили поставленої перед них печенї; лиш одна богиня Деметер, що була дуже зажурена, бо їй пропала десь була єї донька, обгризла одну лопатку, але відтак опамятала ся, казала всю печеню кинути в кітлик і зварити, а з него вийшов Пельопс знову живий. Він виховував ся між богами, а відтак став володїтелем на острові, котрий і названо від єго імени Пельопонезом. Але аж теперішні Греки при помочи Французів та Нїмцїв зробили з того Пельопонезу, котрий тепер називають також півостровом Мореа, дійстний остров, перекопавши Істмос, або коринтску шийку.

Може на два кільометри від каналу лежить місто Новий Коринт, над самим берегом моря. Оно дійсно нове, бо єсть тут ледви від 1858 р., в котрім то роцї страшне землетрясене завалило давнє місто, де тепер єсть село Старий Коринт. З Нового Коринту, міста досить великого і торговельного, де єсть осідок властий повітових і резиденция епіскопа, але впрочім міста зовсїм незаймавого, аж до Старого Коринту єсть всего лиш 5 кільометрів дороги. Напившись на двірци знаменитої коринтскої „мастіхи" (мастиксової горівки) пускаємось в дорогу до Старого Коринту, оглянути там слїди стародавного, колись дуже славного міста Коринту. Дорога іде попри великі виноградники, в котрих росте дуже дрібонький і солодкий виноград, не придатний на вино, але за то даючий знамениті дрібні розинки, звані від сего міста коринтами. Ще не пора на роблєне розинків, але тому, хто не знає як ті розинки роблять, можемо мимо того сказати, що грозна винограду сушать тут до сонця на розкиненім гною з під ослів — спосіб, певно, несмачний, але догідний, бо гній через холодну ніч держить тепло. По дорозї всюди повно людий в поли, бо то жнива; они стають та зглядають ся на громадку якихсь чужинцїв. Наконець заходимо до якогось нужденного сїльця. Тут хати — не хати а просто якісь буди; але посеред них стоять развалини дорийскої сьвятинї, мабуть чи не найстаршої в Грециї з прекрасними стовпами. Трохи дальше на полуднє від сего села піднимає ся знов висока гора, а на нїй видко розвалини якогось величезного замку. То Акро-Коринт. Тут колись в глубокій старинї була славна і в своїм часї найсильнїйша кріпость. Той лиш міг запанувати Пельопонезом, хто єї дістав в свої руки. Понизше сеї гори лежало старе місто.

З Коринту до Навплїї, столицї провинциї Арґоліс-Навплїя (мимоходом скажемо, що Греция ділить ся на 16 провінций, звані „номой", провінцыя на єпархії) їде ся зелїзницею попри дуже старе місто Арґоліс, де єсть резиденция архієпіскопа. Навплїя єсть мале, і не конче здорове, але хороше місто, а при тім і найсильнїйша побережна кріпость в цїлій Грециї. Порт має обширний, в котрім може змістити ся 600 кораблїв. Доми рідко висші як на один поверх, але за то мають хороші ґалериї з дерева. Головна площа (Плятея) окружена лиш низькими будинками не робить того враженя, як подібні площі в инших містах европейских. І взагалї майже у всїх грецких містах нема т. зв. ринків, котрі деинде нагадують середновічні часи; тут нова Греция стоїть безпосередно побіч старої. Коло плятиї стоять найперші в містї гостинницї, звані по грецки „ксенодохея", але они хиба лиш длятого, найперші, що в них треба добре платити; вигоди в них нема нїякої. Місто має аж три великі цитаделї; одна, Паляміді, на високій стрімкій скалї а друга, особливо красна, в мори, що зве ся Бурцї.

Ми постановили собі оглянути місто, але насамперед зайшли до тратториї при площи. Тут застали ми вже три Анґлїйки з їх проводирем, „драґоманосом". Такий „драґоманос" то важна особа в Грециї; він зі взгляду на свій інтерес уміє знаменито сповняти свою службу. Кождий подорожний, котрий бере собі драґоманоса, мусить платити єму на день по 40 драхм (1 драхма = 50 кр.). З тих гроший платить він за подорожного всї видатки — їзду, гостинницю, харч. Ми обходили ся без драґоманоса і видавали на день по 10 до 15 драхм. Коли-ж зважить ся, що такий драґоманос знає прецї місцеві обставини, то можна напевно скасказати, що він не видає більше, як 15 драхм на день, то можна зміркувати який він має заробок — що найменше яких 60 до 70 драхм на день від трох осіб, значить ся 30 до 35 зр.

З Навплїї їздили ми оглядати останки

чий поїзд і пустив льокомотиву в шаленім розгоні в напрямі до Ляйпц. Льокомотива ударила на другий поїзд, в наслідок чого машиніст погиб на місци. Обі льокомотиви розбили ся.

— Нещастна пригода. Дня 7-го с. м. около 11-ої години рано, упала до незакритої 8 метрів глубокої кирниці в пивници будинку міскої школи сьв. Анни у Львові, Марианна Пендзерска, 22-літна служниця, котра не маючи служби, мешкала тимчасом у дозорця тої школи. В кирници було тілько труючих ґазів, що коли по кількох годинах витягнено нещастну на гору, она вже не жила, бо удушила ся. Доси не знати, чи причиною нещастя було самоубийство чи власна неосторожність Пендзерскої.

— Під колесами зелізничого поїзду переспав ся сими днями якийсь пяниця на стациї Ходмжа коло Торуня. Іменно коли над'їхав зелізничий поїзд, побачив машиніст, що між шинами лежить якийсь чоловік. Здержати поїзд вже не було можна і гадали, що той чоловік погиб. Однако показало ся, що він вийшов з цілої пригоди цілий і неушкоджений та спав собі спокійно, коли понад ним переїздив поїзд. Лише з трудом удало ся пяницю збудити.

— П. Янишевский учитель сьпіву церковного в Зборові, оповіщує: Подаю до відомости, що на підставі рішеня Всесьв. Митроп. Консисториї львівскої отвираю з днем 1-ого руского жовтня 1896 р. курс науки дяківства і сьпіву хорального при церкві в Зборові. Близші поясненя що-до принятя подам на жадане інтересованим, коли долучать марку почтову на 5 кр. — *Т. Янишевский* учитель сьпіву церковного в Зборові (почта і стация зелізної дороги в місци).

— О самоубийниках читав на з'їзді лікарів в Льондоні др. Форбес Вінсльов цікаву розвідку. Та розвідка опирає ся на на 7190 випадках і виказує причини, які спонукали самоубийство. А іменно: з нужди відобрало собі житє 905 мужчин і 511 женщин, з грижі домашної 728 і 524, зі страт грошевих 322 і 233, з пияньства і взагалі надуживаня 287 і 208, зі страт в грі 97 і 157, з надмірного самолюбства 53 і 53, з грижі совісти 49 і 57, з фанатизму 16 і 1, з мізантропії 3 і 3, з заведеної честилюбивости 122 і 410, з любови 97 і 157, з незнаних причин 1381 і 667. Як бачимо з тих чисел, то майже всї причини однако ділали на мужчин і женщин — винявши любов і честилюбивість. Що женщини люблять більше, як мужчини, то давно знана річ, але о скілько они більше честилюбиві, се також показують цифри.

— Мурин кольоніст. Перед кількома літами гостила в Лодзи (в російскій Польщи) переїздна трупа ґімнастиків-муринів. Один член тої трупи занедужав по дорозі до Калиша і лишив ся в Здуньскій воли. Коли подужав, не хотів уже лучити ся з своїми товаришами, але став на службу у одного кольоніста під Здуньскою волею. Тут служив він дуже вірно і з'єднав собі велике довіре у своїх господарів. По півтора року кольоніст помер, полишаючи молоду ще вдову. Тая віддала свою білу ручку чорній руці мурина — они побрали ся. Вже минуло два роки від весїля, а они жиють щасливо з двоїма своїми діточками. Люди кажуть, що такого честного і роботящого чоловіка, як той мурин, рідко подибати.

— Нелюдский дїд. В Прерові на Мораві в пивници властителя дому Герцоґа викрила жандармерия его внука, котрого він там ще перед літами замкнув. Нещастний хлопець в наслідок довголітної темноти стратив майже зовсїм зір і цілком знемощів. В місті настало таке роз'ярене на Герцоґа, що мешканці хотіли дім его збурити. Очевидно Герцоґа увязнено.

— Що можуть жінки! В послідних часах збанкрутовало кілька фабрик біциклів в Америці. Знатоки тамошних відносин доказували, що до банкротства дійшло в наслідок японьскої конкуренциї, бо японьскі фабрики кинули на американьскі торги множество біциклів о много дешевших від американьских. Тимчасом ті знатоки помилили ся. Іменно один американьский лікар видав брошуру, в котрій доказує, що виною згаданих банкротств суть — жінки. Він і богато иных лікарів переконали ся, що у пристрастних біциклїстів поганіє дуже рука. Она замість розростати ся вздовж, грубіє і стає подібна до руки коваля. Коли женщини то побачили, охолов їх запал до біциклів, они перестали їх вживати, а наслідок був той, що американьскі фабрики стали банкротувати.

Штука, наука і література.

— **„Учителя“ ч. 16 і 17** містить: Продовжене статї Ант. Глодзиньского „Огород шкільний“; — статю Ос. Кокуревича „Про науку язика німецкого в III класї школи народної“; — докінчене статї В. Ш. „Що можна обняти памятию“; — статийки: „Кріптоскоп і флюороскоп“, „Герберт Спенсер о початках заводу учительского“, „Нічна праця і обезсилене мозку“ — всї В-а Ш-а; — дальше всячину, попостанови властий шкільних, іменованя і перенесеня, конкурси і оголошеня.

Господарство, промисл і торговля.

Торг збіжевий.

Львів дня 9 вересня: Пшениця 6·80 до 7·— зр.; жито 5·50 до 5·75; ячмінь броварний 5·50 до 6·50; ячмінь пашний 5·— до 5·10; овес 5·30 до 5·70; ріпак 9·— до 9·25; горох 5·— до 7·—; вика —·— до —·—; насїнє льняне 4·— до 4·25; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 4·— до 4·50; гречка —·— до —·—; конюшина червона галицка —·— до —·—; шведска —·— до —·—; біла —·— до —·—; тимотка —·— до —·—; ганиж —·— до —·—; кукуруза стара —·— до —·—; нова 0·— до 0·—; хміль —·— до —·—.

Телеґрами.

Копенгаґа 10 вересня. Пара царска приїхала тут вчера в полудне; єї повитали король і королева даньскі, наслїдник престола з жeною і княг. Уельска.

Атини 10 вересня. Прибувших тут з Крети официрів і підофицирів арештовали власти войскові. Кажуть, що они будуть ставлені перед суд цивільний, бо ділали спільно з цивільними людьми. Король підписав 16 вироків смерти, а страчене має відбути ся в кріпости Паляміді в Навплії.

Рух поїздів зелізничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	6·00	2·11	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·14	2·25	—	—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понеділка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова 2)	—	—	—	—	9·35	—	—
Скольго і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води 4)	—	—	—	—	3·29	—	—
Брухович 5)	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович 6)	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова 7)	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[8]

1) Від 1 червня до 30 вересня. 2) Від 10 липня до 31 серпня. 3) До Скольго лише від 1 мая до 30 вересня вкл. 4) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. 5) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. 6) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. 7) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. 8) Від 16 червня до 31 серпня що день. 9) Від 16 червня до 31 серпня в неділї і сьвята. 10) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелізници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

дуже давних міст в Греції, Тірінс та Мікене, котрим початку навіть стародавні Греки не знали. В обох сих місцевостях знаходять ся величезні мури, зроблені з нетесаного каміня, котрі після повірки стародавних Греків мали виставити якісь одноокі велити, зваві кикльопами; звідси й назва тих мурів „кикльопскі мури“. Початок тих міст сягає мабуть аж до 2 тисячів літ перед рожд. Христ. Тірінс лежить на 2 кільом. на північ від Навплії, а стародавне місто було тут розложене на скалї, що піднимає ся ледви на 18 метрів понад рівнину, а тягне ся 300 м. далеко і 100 метрів широко. Місто було, здаєсь, обведене страшенно грубим муром з величезного нетесаного каміня, котрого сліди остали ся ще доси. Місцями видко в нїм великі остро-каблукові брами, а в самім мурі, в его середині повно всїляких коритарів. Каміне в мурі споєне лиш простою глиною, котра вже нині пускає і длятого страх бере чоловіка, коли зайде до коритарів в них, бо мимо волї приходить на гадку, що той мур готов кождої хвилї завалити ся. А все-таки перестояв він вже кілька тисячів літ! Недалеко від тих мурів розкопав Шліман у вісімдесяти роках руїни величезної палати, котра складає ся з цілого ряду будинків. З подвіря, окруженого підсїнями на стовпах входить ся до двох присїнків, з котрих знов входить ся до великої комнати призначеної для мужчин. Тут видко ще місце, де було огнище. Доокола тої комнати ідуть круті сїни поміжи другими будинками; ними заходить ся до купільної комнати, а відтак до комнати, що була призначена для жінок. В Мікене видко так само ще більшу часть кикльопских мурів, а крім того відкрито тут ще т. зв. скарбниці, котрі як опісля показало ся, були лиш величезними склепленими гробами. В тім місци, де була кріпость відкрив Шліман в мурі великі ями, довбані в скалї, що служили також за гроби, а в них знайшов множество золотих річий, всїлякої зброї та ваз. Шліман здогадує ся, що тут був також гріб Аґамемнона, сина короля Атрея в Мікені, а брата спартаньского короля Менеляя, котрому Парис, син короля в Трої, викрав жінку Гелену, що опісля дало причину до троянської війни, в котрій Аґамемнон був головним вождом.

Третою замітною в околици Навплії місцевостию єсть мале сільце Е п і д а в р о с. Було то колись велике і славне місто, в котрім після віри стародавних Греків жив славний лїкар Асклепіос (Ескуляп) син божка Аполлона. Він лїчив не лиш живих, але й воскрешав померших, за що єго найстарший бог Зевес, коли єму пожалував ся бог пекла, Плютон, убив громом. Епідаврос в глубокій старині було тим, чим у нас нині н. пр. Карльсбад. Тут з'їзджали ся недужі з цілої Греції на пораду до божка, котрому в лїсї виставлено велику сьвятиню. Туть заступали єго сьвященики і лїчили недужих. Ту побудовано доми для недужих, а навіть для їх розвеселеня виставлено великий театр, котрого 55 лав з білого мармору одна понад другою, стоять ще до нинї. А дивно збудований той театр. Лави ідуть півколесом, а по середині на долинї єсть кругле місце т. зв. орхестра, де відбували ся представленя. Навіть ще на найвисшій лаві чути дуже добре кожде слово, виголошене на орхестрі. Ми для проби деклямували тут всїлякими язиками. Як всї стародавні театри так і сей має чудесну декорацию таки в самій природї. З обох єго сторін піднимають ся високі гори, вкриті лїсом, а по середині перед ним єсть розлога сьвята площа, на котрій стояла колись сьвятиня Асклепіяса і другі величаві, сьвяті будівлї. Ще розвалини показують, яка тут була колись краса, яке житє. Тут відрито також богато написий, на каміню, в котрих вилїчені складають божкови подяку. Межи иншими дякує якийсь за то, що він вилїчив ся від тих звірятко, на котрі у нас лїком — гребінь. (Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.